T089 ATĐ 1 (04) Luận A Tỳ Đạt Ma Tập Dị Môn Túc Q4-Ba Pháp

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 4 53

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC
QUYEÅN 4
Phaåm 4: BA PHAÙP, Phaàn 2

Hoûi: Taâm duï nhö aùnh chôùp laø sao? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi, quyù thaày Bí-soâ neân bieát ôû treân ñôøi coù moät loaïi chuùng sinh thöôøng ôû A-lan-nhaõ, hoaëc soáng beân caùc goác caây, hay ôû nôi vaéng veû, troáng traûi, sieâng naêng tu haønh vaø tu raát nhieàu, neân chöùng ñöôïc taâm ñònh tòch tónh. Vì nöông vaøo taâm ñònh aáy neân döùt ñöôïc naêm phaàn keát söû thuaän haï, vaø chöùng ñöôïc quaû Baát hoaøn, ñöôïc hoùa sinh baäc cao neân ñöôïc ôû coõi treân. Chöùng nhaäp Nieát-baøn khoâng coøn sinh laïi ôû coõi Duïc nöõa. Gioáng nhö trôøi cuoái haï sang ñaàu thu, treân ñaùm maây ñen ngoàn ngoän kia coù nhieàu aùnh chôùp, ñieän loùe saùng. Nhöng vöøa loùe saùng ñoù thì vuït taét ngay. Cuõng nhö coù loaïi chuùng sinh nhö theá, thöôøng ôû A- lan-nhaõ cho ñeán noùi roäng. Keû aáy coù taâm chöùng ñöôïc nhö aùnh ñieän chôùp chaêng? Taâm yù thöùc keû aáy ñaõ chöùng quaû Baát hoaøn, taïm thôøi loùe saùng, nhöng lieàn vuït taét ngay. Theá neân goïi laø taâm duï nhö aùnh ñieän chôùp vaäy. Hoûi: Taâm duï nhö kim cöông laø sao? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi: Quyù thaày Bí-soâ neân bieát! ÔÛ ñôøi coù moät loaïi chuùng sinh thöôøng ôû nôi A-lan-nhaõ, hoaëc soáng beân caùc goác caây hay ôû nôi troáng vaéng. Thöôøng sieâng naêng tu taäp vaø tu taäp thaät nhieàu cho neân chöùng ñöôïc taâm ñònh tòch tónh. Vì nöông theo taâm ñònh ñoù maø döùt heát caùc laäu hoaëc, chöùng ñöôïc giaûi thoaùt voâ laäu tueä taâm. ÔÛ trong hieän ñôøi nhôø coù thoâng tueä cao quyù, neân töï chöùng bieát vaø coù ñöôïc caùc coâng ñöùc vieân maõn, töï baûo raèng ta ñaõ chöùng bieát kieáp soáng naày ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc caàn laøm ñaõ laøm xong, chaúng coøn thoï nhaän kieáp sau nöõa. Khaùc naøo chaát kim cöông khoâng coù moät tí vaät naøo maø chaúng caét ñöùt, chaúng xuyeân thuûng, chaúng phaù naùt ra, nhöõng vaät ñoù duø laø saét, ngaø, xöông hay soø oác, hoaëc söøng, hoaëc chaâu ngoïc hay ñaù raén... Ñoù cuõng nhö loaïi chuùng sinh thöôøng nôi A-lan-nhaõ cho ñeán noùi roäng ra, keû aáy ñaõ coù ñöôïc taâm duï nhö kim cöông.

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 4 54

Vì sao noùi taâm keû aáy duï nhö kim cöông? Taâm yù thöùc cuûa keû aáy ñaõ chöùng ñöôïc quaû voâ hoïc, khoâng coøn caùc phieàn naõo raøng buoäc maø cuõng khoâng theå hö hoaïi. Theá neân goïi laø taâm duï nhö kim cöông. Ba thöù chuùng sinh: 1. Chuùng sinh trí tueä bò che. 2. Chuùng sinh trí tueä baép veá. 3. Chuùng sinh trí tueä roäng lôùn. Hoûi: Theá naøo laø chuùng sinh trí tueä bò che? Ñaùp: Nhö Theá Toân ñaõ noùi: Caùc thaày Bí-soâ neân bieát! Treân ñôøi coù moät loaïi chuùng sinh, vì muoán nghe phaùp neân quyø tröôùc Bí-soâ, Bí-soâ thöông tình maø giaûng noùi cho nghe caùc phaùp chính yeáu, chæ baøy caùc phaùp thieän tröôùc, giöõa, sau, lôøi vaên vaø yù nghóa raát hay ñeïp cao quyù, thuaàn nhaát ñaày ñuû, phaïm haïnh trong traéng. Nhöng keû aáy khi ngoài taïi phaùp toøa nghe caùc phaùp ñaõ noùi ñuû caùc phaàn: Tröôùc, giöõa, sau laïi chaúng hieåu gì caû. Vì sao nhö theá? Laø vì ngöôøi ñoù khoâng coù trí tueä, gioáng nhö moät caùi bình bò ñaäy kín, tuy roùt raát nhieàu nöôùc nhöng chaûy vaøo chaúng ñöôïc gioït naøo. Loaïi chuùng sinh ñoù, ñaõ quyø tröôùc Bí-soâ ñeå nghe phaùp... roäng noùi heát söùc nhöng keû aáy vì khoâng coù trí tueä, neân goïi laø chuùng sinh trí tueä bò che kín. Vì sao goïi laø chuùng sinh trí tueä bò che kín? Vì ngöôøi ñoù coù loaïi trí tueä nhö theá, neân khi ngoài nghe phaùp taïi phaùp toøa, thì ñoái vôùi caùc giaùo phaùp goàm caùc phaàn: Tröôùc, giöõa, sau ñeàu muoán nghe hieåu, song vôùi trình ñoä trí tueä nhö theá neân chaúng theå hieåu ñöôïc gì. Ngöôøi ñoù coù trí tueä aáy ñaõ ñöôïc nghe ñuû caùc phaàn: tröôùc, giöõa sau song roài, duø raát muoán hieåu ñöôïc giaùo phaùp nhöng vì khoâng coù tueä (trí tueä) neân chaúng hieåu ñöôïc gì. Theá neân goïi laø chuùng sinh tueä bò che kín. Hoûi: Theá naøo laø chuùng sinh trí tueä baép veá? Ñaùp: Nhö Theá Toân ñaõ noùi: Quyù thaày Bí-soâ neân bieát! ÔÛ ñôøi coù moät loaïi chuùng sinh vì muoán nghe phaùp neân quyø tröôùc Bí-soâ, vò Bí-soâ naày thöông xoùt vò ñoù maø noùi caùc phaùp quan yeáu, chæ baøy ñaày ñuû caùc phaùp thieän ñuû caùc phaàn, caùc trình ñoä tröôùc, giöõa, sau vôùi vaên nghóa raát hay, thuaàn nhaát vaø ñaày ñuû. Keû nghe phaùp coù phaïm haïnh trong traéng aáy khi nghe phaùp ñuû caùc phaàn: Tröôùc, giöõa, sau thì ñeàu hieåu roõ. Nhöng töø khi ñöùng daäy ra veà thì sau ñoù laïi queân maát caû. Gioáng nhö coù moät ngöôøi ñaët thöùc aên raát ngon laønh treân baép veá, khi voâ yù ñöùng leân thì taát caû thöùc aên ñeàu rôi ñoå heát. Cuõng nhö theá coù moät loaïi chuùng sinh ñöôïc nghe phaùp vôùi vò Bí-soâ..., sau ñoù queân maát caû, neân goïi laø chuùng sinh trí tueä baép veá. Vì sao goïi chuùng sinh trí tueä baép veá? Khi keû aáy ôû taïi phaùp toøa ñöôïc

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 4 55

nghe ñuû caùc phaàn giaùo phaùp: tröôùc - giöõa - sau, vôùi loaïi trí tueä ñoù neân khi ñang ngoài nghe thì ñeàu hieåu roõ. Nhöng khi nghe xong ñöùng daäy ra veà thì caùc giaùo phaùp duø tröôùc ñoù ñaõ hieåu roõ vaäy maø sau naày ñeàu queân maát caû neân coi nhö voâ trí chaúng hieåu ñöôïc gì, duø tröôùc coù hieåu nhöng nay queân caû roài. Theá neân goïi laø chuùng sinh trí tueä baép veá. Hoûi: Theá naøo laø chuùng sinh trí tueä roäng lôùn? Ñaùp: Nhö Theá Toân noùi: Caùc thaày Bí-soâ neân bieát!

Treân ñôøi coù moät loaïi chuùng sinh, ñeán ngoài nghe phaùp cuøng moät vò Bí-soâ. Vò Bí-soâ thöông tình noùi caùc phaùp chính yeáu, chæ roõ caùc phaùp thieän, tröôùc, giöõa, sau, vaên nghóa raát hay, thuaàn nhaát vaø ñaày ñuû. Keû nghe phaùp phaïm haïnh trong traéng ñoù ñöôïc nghe ñuû vaø hieåu roõ caùc phaàn giaùo phaùp tröôùc, giöõa, sau. Khi ñöùng daäy ra veà thì vaãn coøn nhôù vaø hieåu roõ caùc giaùo phaùp ñuû caùc phaàn ñaõ noùi, laïi hieåu raát tinh xaùc caùc nghóa lyù, yù chæ cao xa. Gioáng nhö caùc thieáu nöõ con nhaø quyù toäc giaøu coù hoaëc haøng Baø-la-moân, hay con caùc nhaø Tröôûng giaû, cö só..., duøng nöôùc saïch ñeå taém goäi roài thoa xöùc caùc thöù daàu thôm chaûi caét toùc tai, trang ñieåm dung nhan, maëc quaàn aùo ñeïp, ñeo chuoãi ngoïc voøng vaøng, ñeå saéc ñeïp caøng loäng laãy. Chæ coøn thieáu vaønh hoa vaø chieác muõ ñoäi ñaàu. Baáy giôø coù nhieàu keû giaøu coù sang troïng caàm ñuû caùc vaønh hoa quyù ñeïp nhö OÁt-baùt-ra, Ñôûm-baïc-ca v.v... ñem daâng cho caùc naøng tuøy yù öa thích. Khi aáy caùc coâ gaùi heát söùc haõnh dieän vui möøng traân troïng nhaän laáy caùc vaønh hoa caøi vaét leân ñaàu, loøng raát sung söôùng haân hoan maõi chaúng queân. Cuõng nhö theá, coù moät loaïi chuùng sinh ñöôïc nghe phaùp vôùi thaày Bí-soâ, hieåu bieát ñaày ñuû caùc nghóa thuù thuø thaéng, ñoù goïi laø chuùng sinh trí tueä roäng lôùn. Vì sao goïi laø chuùng sinh trí tueä roäng lôùn? Vì keû ñoù vôùi trí tueä aáy khi ôû choã phaùp toøa nghe ñuû giaùo phaùp caùc phaàn tröôùc giöõa sau, vôùi thöù trí tueä ñoù muoán hieåu ñieàu gì thì ñeàu hieåu roõ. Keû ñoù vôùi trí tueä ñoù, khi nghe phaùp xong ñöùng daäy ra veà thì nhôø coù trí tueä ñoù maø caùc phaùp ñaõ noùi tröôùc giöõa sau taát caû ñeàu nhôù vaø hieåu bieát roõ raøng ñaày ñuû, hieåu caû nhöõng nghóa lyù saâu xa cao sieâu... Cho neân goïi ñoù laø chuùng sinh trí tueä roäng lôùn. Nhö Ñöùc Theá Toân noùi keä: Tueä che khoâng thoâng minh Tuy nhieàu phen nghe phaùp Khoâng trí neân chaúng hieåu Nhö cheá nöôùc bình kín. Tueä baép veá khaù hôn Ngoài nghe duø hieåu roõ Ñöùng daäy thì queân heát

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 4 56

Nhö ñeå côm treân veá. Tueä roäng quyù hôn heát Ngoài nghe hoaëc ñöùng leân Vaên nghóa ñeàu hieåu ñuû Nhö gaùi toùc caøi hoa Ñuû bieän taøi nhôù hieåu Öa tu tònh, boû nhieãm Döùt kieâu maïn, buoâng lung Thì lìa caùc ñöôøng aùc. Ba thöù thöôïng toøa: Ñoù laø thöôïng toøa lôùn tuoåi, thöôïng toøa theá tuïc vaø thöôïng toøa phaùp taùnh. Hoûi: Theá naøo laø thöôïng toøa lôùn tuoåi? Ñaùp: Coù nhieàu ngöôøi ñaõ giaø caû lôùn tuoåi, neân goïi laø thöôïng toøa lôùn tuoåi. Hoûi: Theá naøo laø thöôïng toøa theá tuïc? Ñaùp: Nhö coù nhieàu ngöôøi hoïc ñaïo maø voán tröôùc kia laø keû giaøu coù, Tröôûng giaû, ngöôøi laøm luaät hay nhöõng keû nhieàu tieàn, quaû vò cao, hoaëc doøng hoï lôùn, theá löïc lôùn, baø con vaø boïn thuoäc haï ñoâng ñaûo..., hôn ta moïi maët, neân ta suy toân laø thöôïng toøa, maø cung kính cuùng döôøng, toân troïng ngôïi khen ca tuïng... Do lyù do ñoù maø tuy tuoåi môùi hai möôi, hai möôi laêm tuoåi nhöng bieát roõ giaùo phaùp maø coù cuûa caûi, doøng hoï, theá löïc lôùn lao cao quyù, hoaëc coù baø con vaø tay chaân thuoäc haï ñoâng ñaûo thì ñeàu hoøa hôïp maø suy toân laø thöôïng toøa ñöôïc cung kính cuùng döôøng toân troïng khen ngôïi. Nhö caùc nôi xaõ aáp, quaän huyeän, thaønh ñoâ trong nöôùc maø coù nhöõng keû hoïc

roäng taøi cao, bieát tính toaùn, luaän thuyeát gioûi, thô vaên chöõ vieát, veõ, in ñeïp hoaëc tinh xaûo kheùo gioûi trong moïi ngaønh ngheà, taát caû ñeàu hôn ngöôøi khaùc thì cuøng hoøa hôïp maø suy toân laø thöôïng toøa vaø ñöôïc cuùng döôøng cung kính toân troïng ngôïi khen. Hoaëc nhö trong haøng buoân baùn, nhöõng keû giaøu coù nhaát cuõng ñöôïc moïi ngöôøi cuøng hoøa hôïp suy toân laø thöôïng toøa vaø cung kính cuùng döôøng toân troïng khen ngôïi. Hoaëc nhö caùc baäc vua chuùa, ñaïi thaàn quan lôùn..., cuõng ñöôïc daân chuùng cuøng cung kính cuùng döôøng toân troïng khen ngôïi. Nhö chuyeän vua Nan-ñaø cuøng muoán ñaùnh nhau vôùi doøng vua toùc daøi (Tröôøng Phaùt) neân chieâu taäp Maõ thaéng vöông doøng Saùt-ñeá-lôïi ñeán ñeå ban thöôûng tieàn cuûa chaâu baùu, khieán hoï bieåu dieãn heát taøi ngheä. Khi vua bieát mình thua neân baûo vôùi quaàn thaàn: Caùc vò neân bieát, ta muoán kính laïy döôùi chaân Maõ thaéng vöông doøng Saùt-ñeá- lôïi. Ñaïi thaàn taâu: Trôøi chaúng baèng loøng ñeå vua kính laïy döôùi chaân Maõ thaéng vöông doøng Saùt-ñeá-lôïi. Vì sao? Vì boïn aáy voán laø thaàn daân phaûi

phoø taù haàu haï nhaø vua, vua ñaâu neân laïy döôùi chaân haøng thaàn daân ñöôïc. Caùc vieäc nhö theá nhieàu voâ soá. Nay yù muoán noùi doøng vua toùc daøi nhö vua Nan-ñaø aáy laø thöôïng toøa theá tuïc. Hoûi: Thöôïng toøa phaùp taùnh laø sao? Ñaùp: Nhöõng baäc tröôûng thöôïng giaø caû ñaõ thoï giôùi cuï tuùc roài thì goïi laø thöôïng toøa phaùp taùnh. ÔÛ ñaây cuõng keå caùc thöôïng toøa lôùn tuoåi. Vì sao? Nhö Phaät noùi: Keû xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì noùi ñoù laø ñôøi soáng chaân chaùnh. Hoaëc nhö caùc Bí-soâ ñaõ chöùng quaû A-la-haùn, döùt heát caùc laäu hoaëc nhöõng vieäc laøm ñaõ xong, ñaõ ñaët gaùnh naëng xuoáng maø ñöôïc lôïi mình, döùt heát caùc kieát söû phieàn naõo maø ñöôïc trí chaùnh giaùc vaø giaûi thoaùt taâm luoân ñöôïc töï taïi..., ñoù laø yù muoán noùi ôû ñaây ñeå chæ cho thöôïng toøa phaùp taùnh. Nhö khi Ñöùc Theá Toân noùi veà caùc thöôïng toøa thì noùi keä: Taâm ñoäng noùi theâu deät YÙ nhieãm nghó lung tung Tuy aån laâu röøng thaúm Chaúng phaûi chaân thöôïng toøa. Ñuû giôùi, trí, chaùnh nieäm Tòch tónh, taâm giaûi thoaùt Quan saùt ñuùng caùc phaùp Ñoù laø chaân thöôïng toøa. Ba thöù tuï: Töùc laø taø taùnh ñònh tuï, chaùnh taùnh ñònh tuï vaø baát ñònh tuï. Hoûi: Taø taùnh ñònh tuï laø sao? Ñaùp: Töùc laø taïo naêm toäi ñoïa vaøo ñòa nguïc voâ giaùn. Hoûi: Chaùnh taùnh ñònh tuï laø sao? Ñaùp: Töùc laø phaùp höõu hoïc vaø voâ hoïc. Hoûi: Baát ñònh tuï laø sao? Ñaùp: Töùc laø tröø boû naêm toäi voâ giaùn, tröø boû caùc phaùp höõu laäu vaø ñöôïc voâ vi. Ba thöù keå toäi: Ñoù laø do thaáy maø keå toäi, do nghe maø keå toäi, do nghi maø keå toäi. Hoûi: Do thaáy maø keå toäi laø sao? Sao laø thaáy, sao laø keå toäi, sao laø söï, maø noùi laø do thaáy maø keå toäi? Ñaùp: Thaáy, töùc laø thaáy coù Bí-soâ coá yù gieát haïi, troäm cöôùp, laøm chaúng ñuùng phaïm haïnh, daâm duïc. Bieát roõ maø noùi, maø doái traù neân nghó ra caùc vieäc chaúng thieän nhö: aên phi thôøi, uoáng caùc thöù röôïu, töï tay ñaøo ñaát, chaët phaù caây coû, ca muùa, ñôøn ñöch, ñoäi maõo, giaét caøi hoa, chôi bôøi phoùng daät... Ñoù goïi laø thaáy maø keå toäi.

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 4 58

Goïi naêm thöù keå toäi: ñoù laø 1. Xeùt bieát maø keå toäi. 2. Nhôù nghó maø keå toäi. 3. Laøm phaùp yeát ma maø keå toäi. 4. Khi Boá saùi tha maø laäp vieäc keå toäi. 5. Töï yù neâu thôøi khaéc laäp vieäc keå toäi. Theá naøo laø xeùt bieát maø keå toäi? Nghóa laø xeùt bieát thaày Bí-soâ ñoù maø noùi: Cuï thoï (thaày) ñaõ phaïm toäi ñoù nhö theá, caàn neân phaùt loà chôù neân che giaáu. Neáu phaùt loà seõ ñöôïc an oån, khoâng phaùt loà thò toäi caøng naëng theâm. Ñoù goïi laø xeùt bieát maø keå toäi. Theá naøo laø nhôù nghó maø keå toäi? Nghóa laø coù daïy baûo ngöôøi khaùc, khieán hoï tröïc nhôù laïi, baûo raèng cuï thoï, thaày ñaõ töøng phaïm toäi ñoù nhö theá, haõy neân phaùt loà, chôù coù che giaáu, neáu phaùt loà thì seõ ñöôïc an oån, khoâng phaùt loà toäi laïi naëng theâm. Ñoù goïi laø nhôù nghó maø keå toäi. Theá naøo laø laøm phaùp yeát ma maø keå toäi? Töùc laø neân baûo raèng: Naày thaày kia, chôù neân chaúng khieán ta bieát maø laøm thinh. Thaày haõy ra ñaây ta seõ noùi vôùi thaày vaøi lôøi... Ñoù goïi laø laøm phaùp yeát ma maø keå toäi. Theá naøo laø khi Boá saùi tha maø keå toäi? Goïi laø khi Boá saùi tha maø laäp vieäc keå toäi, thì noùi nhö vaày: Chuùng Bí-soâ ñaây haõy hoøa hôïp cuøng ngoài xuoáng ñaây. Toâi laø Bí-soâ teân..., nay vì choã sai phaïm... Ñoù goïi laø khi Boá saùi tha maø laäp vieäc keå toäi. Theá naøo laø töï yù neâu thôøi khaéc laäp vieäc keå toäi? Nghóa laø khi töï yù neâu thôøi khaéc keå choã sai phaïm thì noùi theá naày: Chuùng Bí-soâ ñaây neân hoøa hôïp cuøng ngoài xuoáng ñaây töï yù maø keå vieäc. Toâi laø Bí-soâ teân..., nay töï yù keå caùc sai phaïm cuûa chuùng... AÁy goïi laø töï yù neâu thôøi khaéc laäp neân vieäc keå toäi. Coøn vieäc keå toäi, töùc laø do thaáy vieäc phaïm toäi tröôùc ñoù, neân goïi laø söï vieäc. Nhö theá laø goàm caû vieäc do thaáy maø keå toäi. Hoûi: Theá naøo laø do nghe maø keå toäi? Nghe maø keå toäi, thì nghe laø sao, keå toäi laø sao, söï laø sao, maø noùi laø do nghe maø keå toäi? Ñaùp: Nghe, töùc laø nghe coù thaày Bí-soâ nghó ñeán vieäc gieát haïi, troäm cöôùp, laøm chaúng hôïp phaïm haïnh, daâm duïc. Bieát roõ maø noùi lôøi doái traù, cho neân nghó ra caùc vieäc chaúng thieän nhö aên phi thôøi, uoáng röôïu, töï tay ñaøo ñaát, chaët phaù caây coû, ca muùa ñôøn ñòch, ñoåi maõo giaét hoa caøi toùc, soáng buoâng lung... Ñoù goïi laø do nghe maø keå toäi. Töùc cuõng coù naêm thöù keå toäi nhö tröôùc ñaõ noùi. Coøn vieäc keå toäi, thì töùc laø nghe vieäc phaïm toäi töø tröôùc ñaây neân goïi ñoù laø söï vieäc. Nhö theá goäp laïi goïi do nghe maø keå toäi.

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 4 59

Hoûi: Theá naøo laø do nghi maø keå toäi? Nghi maø keå toäi, thì nghi laø sao, keå toäi laø sao, söï vieäc laø sao, maø noùi laø nghi maø keå toäi? Ñaùp: Nghi, töùc laø do naêm ñieàu kieän maø sinh ra nghi: 1. Laø do saéc. 2. Laø do thanh. 3. Laø do höông. 4. Laø do vò. 5. Laø do xuùc. Do saéc, thì töùc laø thaáy coù thaày Bí-soâ luùc phi thôøi maø vaøo hoaëc ra khoûi thoân xoùm, hoaëc cuøng vôùi ngöôøi nöõ maø vaøo ra khoûi toøng laâm, hoaëc giao du thaân thieát vôùi ngoaïi ñaïo, hoaëc giao du chôi giôõn vôùi boïn phieán ñeá baùn traïch ca, hoaëc giao du thaân thieát vôùi Bí-soâ ni, vôùi daâm nöõ, vôùi caùc chaøng trai treû, vôùi gaùi giaø, vôùi goùa phuï..., thaáy caùc

vieäc ñaùng nghi ngôø nhö theá, roài sinh nghi khi nhìn thaáy ngöôøi (cuï thoï) ñoù hieän laøm caùc vieäc chaúng toát ñeïp thanh tònh nhö theá, ñoù chaúng phaûi laø Sa-moân, khoâng phaûi laø haïnh tuøy thuaän. Nhö theá laø Thaày ñaây nhaát ñònh ñaõ phaïm toäi veà traùi phaïm haïnh. Ñoù goïi laø do saéc maø sinh nghi. Do thanh maø sinh nghi, nghóa laø nghe vieäc thaày Bí-soâ luùc phi thôøi maø vaøo hoaëc ra khoûi thoân xoùm, hoaëc nghe noùi cuøng ngöôøi vaøo vaø ra khoûi toøng laâm, hoaëc nghe noùi ñaõ giao du thaân thieát vôùi boïn ngoaïi ñaïo vôùi boïn phieán ñeá baùn traïch ca, hoaëc vôùi Bí-soâ ni, hay vôùi daâm nöõ, hay treû em trai, vôùi gaùi giaø hay vôùi quaû phuï..., nghe nhöõng vieäc ñaùng nghi nhö theá lieàn sinh nghi thaày naày ñaõ laøm nhöõng vieäc xaáu xa khoâng thanh tònh, khoâng phaûi haïnh Sa-moân, haïnh tuøy thuaän. Nhö vaäy Thaày ñoù nhaát ñònh ñaõ phaïm toäi traùi phaïm haïnh. Ñoù laø do maø sinh nghi. Do höông maø sinh nghi laø sao? Töùc laø nhö coù Bí-soâ hoaëc vì röûa tay hoaëc vì röûa maët hay uoáng nöôùc hoaëc vì moät lyù do naøo ñoù maø vaøo choã ôû cuûa caùc Bí-soâ khaùc, ôû ñoù coù muøi hoâi ñaëc bieät nhö laø muøi cuûa ñaøn baø con gaùi, muøi röôïu thòt, hay muøi daàu thôm thoa xöùc, xoâng xòt, hoaëc moät thöù muøi thôm hoâi naøo khaùc cuûa söï daâm daät..., aáy laø do muøi höông maø sinh nghi raèng: Thaày naày ñaõ ñeán ôû choã naøo, ñaõ laøm caùc vieäc xaáu xa chaúng thanh tònh nhö theá, chaúng phaûi muøi höông cuûa Sa-moân hoaëc haïnh tuøy thuaän. Nhaát ñònh laø Thaày ñoù ñaõ phaïm toäi traùi phaïm haïnh. Ñoù laø do höông maø sinh nghi. Do vò maø sinh nghi laø sao? Töùc laø nhö coù Bí-soâ hoaëc do röûa tay hay röûa maët hoaëc uoáng nöôùc, hoaëc vì moät lyù do naøo ñoù phaûi vaøo choã ôû cuûa caùc Bí-soâ khaùc neân thaày ví ñoù trong mieäng coù ngaâm nhai nhöõng chaát coù vò ñaëc bieät nhö chaát ñam-boå-la, long naõo, ñaäu khaáu, hoaëc nhöõng chaát

khaùc coù muøi vò cuûa daâm daät. Thaáy vò Bí-soâ aáy coù muøi vò ñoù roài lieàn sinh nghi raèng vò naày nay ñaõ neám caùc muøi vò chaúng thanh tònh nhö theá khoâng phaûi laø muøi vò cuûa Sa-moân, cuûa tuøy thuaän, nhaát ñònh ñaõ phaïm toäi traùi phaïm haïnh. Ñoù goïi laø do vò maø sinh nghi. Do xuùc maø sinh nghi laø sao? Töùc laø nhö coù Bí-soâ vì röûa tay hoaëc röûa maët, uoáng nöôùc hoaëc vì moät lyù do naøo ñoù phaûi vaøo choã ôû cuûa caùc Bí-soâ khaùc, neân thaáy vò Bí-soâ aáy naèm treân giöôøng coù höông thôm, trang söùc baèng nhöõng luïa laø eâm aùi trôn laùng, vaø gaám voùc nhung luïa traûi laøm ngoïa cuï. ÔÛ hai ñaàu giöôøng ñeàu coù ñaët moät chieác goái ñoû vaø duøng ca laêng giaø haït maø phuû leân. ÔÛ choã ngöôøi aáy laïi coù coâ gaùi treû tuoåi myõ mieàu hoaëc naèm hay ngoài. Thaáy vieäc aáy roài thì nghi raèng: nay thaân cuûa ngöôøi ñoù ñaõ laøm nhöõng vieäc khoâng thanh tònh khoâng phaûi laø söï xuùc chaïm cuûa baäc Sa-moân hay haïnh tuøy thuaän, nhaát ñònh laø Thaày aáy ñaõ phaïm toäi traùi phaïm haïnh. Ñoù goïi laø xuùc maø sinh nghi. Ñoù goïi laø vì nghi maø keå toäi. Cuõng coù naêm thöù keå toäi nhö tröôùc ñaây ñaõ noùi, aáy goïi laø söï keå toäi, töùc laø caùc söï nghi ngôø phaïm toäi ôû tröôùc thì goïi laø söï. Nhö theá laø goäp chung goïi laø do nghi maø keå toäi. Ba söï chaúng che giaáu: Töùc laø ba nghieäp cuûa chö Nhö Lai ñeàu khoâng coù laàm loãi,

naøo phaûi che giaáu e ngöôøi khaùc bieát ñöôïc, cho neân goïi laø chaúng lo giöõ gìn. Hoûi: Ba thöù ñoù laø gì? 1. Laø heát thaûy thaân nghieäp cuûa Nhö Lai luoân hieän haønh thanh tònh, khoâng choã naøo laø chaúng thanh tònh khi thaân nghieäp hieän ra vieäc gì maø sôï keû khaùc bieát ñöôïc, môùi caàn phaûi che giaáu giöõ gìn. 2. laø heát thaûy ngöõ nghieäp cuûa Nhö Lai hieän haønh thanh tònh, khoâng vieäc gì laø khoâng thanh tònh. Khi ngöõ nghieäp hieän ra vieäc gì maø sôï ngöôøi khaùc bieát ñöôïc môùi caàn phaûi che giaáu giöõ gìn. 3. Laø heát thaûy yù nghieäp cuûa Nhö Lai hieän haønh thanh tònh, khoâng vieäc gì laø khoâng thanh tònh. Khi yù nghieäp hieän ra vieäc gì maø sôï ngöôøi khaùc bieát ñöôïc, môùi caàn phaûi che giaáu giöõ gìn. Ñaùp: Thaân nghieäp hieän haønh thanh tònh, töùc laø lìa gieát haïi, lìa troäm caép, vaø lìa daâm duïc taø haïnh. Laïi coøn goïi laø: Lìa boû gieát haïi, lìa boû troäm caép, lìa boû traùi phaïm haïnh. Laïi coøn thaân nghieäp hieän haønh thanh tònh coù hoïc, thaân nghieäp hieän haønh thanh tònh voâ hoïc vaø thaân nghieäp hieän haønh thanh tònh kheùo phi hoïc phi voâ hoïc. Goïi chung laø thaân nghieäp hieän haønh thanh tònh. YÙ ôû ñaây muoán noùi veà nghóa laø Nhö Lai coù thaân nghieäp hieän haønh thanh tònh voâ hoïc vaø coù thaân nghieäp hieän haønh thanh tònh kheùo phi hoïc phi voâ hoïc. Nhö Lai ñaõ thaønh töïu thaân nghieäp hieän haønh thanh tònh

raát ñaày ñuû vieân maõn toaøn veïn, cho neân noùi Nhö Lai coù thaân nghieäp hieän haønh thanh tònh. Hoûi: Theá naøo laø Nhö Lai coù thaân nghieäp hieän haønh khoâng coù choã naøo laø khoâng thanh tònh? Ñaùp: Thaân nghieäp hieän haønh khoâng thanh tònh, ñoù laø gieát haïi, troäm cöôùp, daâm duïc taø haïnh. Laïi coøn gieát haïi, troäm cöôùp, traùi phaïm haïnh. Laïi coøn, coù thaân nghieäp chaúng thieän, coù thaân nghieäp daãn ñeán choã phi lyù (chaúng ñuùng chaùnh lyù), coù thaân nghieäp gaây chöôùng ngaïi cho thieàn ñònh. Goïi chung ñoù laø thaân nghieäp hieän haønh khoâng thanh tònh. Ñoái vôùi thaân nghieäp hieän haønh khoâng thanh tònh naày thì Nhö Lai ñaõ ñoaïn döùt, ñaõ bieát khaép, gioáng nhö tieâu dieät reã coû daïi vaø chaët ngoïn caây ña la, khieán noù cheát tieät, khoâng coøn soáng laïi nöõa. Do ñoù Nhö Lai khoâng caàn che giaáu, caát giöõ, che chaén... “Chôù ñeå ngöôøi khaùc thaáy ñöôïc thaân nghieäp nhô baån oâ ueá cuûa ta”. Cho neân noùi Nhö Lai luoân luoân hieän haønh thaân nghieäp ñeàu laø thanh tònh. Hoûi: Theá naøo laø Nhö Lai coù ngöõ nghieäp hieän haønh thanh tònh? Ñaùp: Ngöõ nghieäp hieän haønh thanh tònh ñoù laø lìa caùc söï noùi doái, noùi ly giaùn, noùi hung döõ thoâ tuïc, noùi dô baån. Laïi coøn coù ngöõ nghieäp hieän haønh thanh tònh coù hoïc, coù ngöõ nghieäp hieän haønh thanh tònh voâ hoïc vaø coù ngöõ nghieäp hieän haønh thanh tònh kheùo phi hoïc phi voâ hoïc. Noùi chung laø ngöõ nghieäp hieän haønh thanh tònh. YÙ ôû ñaây laø noùi veà nghóa Nhö Lai coù ngöõ nghieäp hieän haønh thanh tònh voâ hoïc vaø coù ngöõ nghieäp hieän haønh thanh tònh kheùo phi hoïc phi voâ hoïc. Nhö Lai ñaõ thaønh töïu ñaày ñuû veïn toaøn caùi ngöõ nghieäp hieän haønh thanh tònh. Cho neân noùi Nhö Lai coù ngöõ nghieäp hieän haønh thanh tònh. Hoûi: Vì sao noùi Nhö Lai luoân luoân hieän haønh ngöõ nghieäp ñeàu laø thanh tònh? Ñaùp: Ngöõ nghieäp hieän haønh chaúng thanh tònh, ñoù laø noùi doái, noùi ly giaùn, noùi döõ

daèn thoâ tuïc, noùi nhô baån. Laïi coøn coù ngöõ nghieäp chaúng thieän, coù ngöõ nghieäp daãn ñeán vieäc phi lyù, coù ngöõ nghieäp laøm chöôùng ngaïi thieàn ñònh. Goïi chung laø ngöõ nghieäp hieän haønh khoâng thanh tònh. Ñoái vôùi ngöõ nghieäp hieän haønh khoâng thanh tònh ñaây thì Nhö Lai ñaõ ñoaïn döùt, ñaõ bieát khaép (bieát roõ taát caû). Gioáng nhö phaù reã coû daïi hay chaët ngoïn caây ña la, khieán noù cheát tieät khoâng coøn sinh laïi nöõa. Do ñoù Nhö Lai khoâng caàn che giaáu, caát giöõ, che chaén... “Chôù ñeå ngöôøi khaùc thaáy ñöôïc ngöõ nghieäp dô baån naày cuûa ta”. Cho neân noùi Nhö Lai coù ngöõ nghieäp luoân hieän haønh thanh tònh. Hoûi: Theá naøo laø coù yù nghieäp hieän haønh thanh tònh?

Ñaùp: YÙ nghieäp hieän haønh thanh tònh, ñoù laø khoâng tham, khoâng saân giaän vaø nghó ñuùng. Laïi coøn coù yù nghieäp hieän haønh thanh tònh coù hoïc, coù yù nghieäp hieän haønh thanh tònh voâ hoïc vaø coù yù nghieäp hieän haønh thanh tònh kheùo phi hoïc phi voâ hoïc. Goïi chung laø yù nghieäp hieän haønh thanh tònh. YÙ ôû ñaây laø muoán noùi veà nghóa Nhö Lai coù yù nghieäp hieän haønh thanh tònh voâ hoïc vaø coù yù nghieäp hieän haønh thanh tònh kheùo phi hoïc phi voâ hoïc. Nhö Lai ñaõ thaønh töïu ñaày ñuû toaøn veïn caùi yù nghieäp hieän haønh thanh tònh. Cho neân noùi Nhö Lai coù yù nghieäp hieän haønh thanh tònh. Hoûi: Vì sao Nhö Lai luoân luoân coù yù nghieäp hieän haønh ñeàu laø thanh tònh? Ñaùp: YÙ nghieäp hieän haønh chaúng thanh tònh, töùc laø goàm tham lam, saân giaän vaø taø kieán. Laïi coøn coù yù nghieäp chaúng thieän, coù yù nghieäp daãn ñeán phi lyù, coù yù nghieäp laøm chöôùng ngaïi thieàn ñònh. Goïi chung laø yù nghieäp hieän haønh chaúng thanh tònh. Ñoái vôùi yù nghieäp nghieäp hieän haønh khoâng thanh tònh ñaây thì Nhö Lai ñaõ ñoaïn döùt, ñaõ bieát roõ taát caû. Gioáng nhö phaù reã coû daïi hay chaët ngoïn caây ña la, khieán sau noù cheát tieät khoâng coøn sinh laïi nöõa. Do ñoù Nhö Lai khoâng caàn che giaáu, giaáu gieám ngaên che giöõ gìn... “Chôù ñeå ngöôøi khaùc thaáy ñöôïc yù nghieäp dô baån naày cuûa ta. Cho neân noùi Nhö Lai coù yù nghieäp luoân hieän haønh ñeàu laø thanh tònh”. Baøi keä tuïng thöù ba noùi: Ba: ba phaùp coù chín Laø ba aùi, laäu, caàu Vaø coù - haéc aùm thaân Sôï, caùc: Thoï khoå kieâu. Goàm coù: Ba thöù aùi, ba thöù laäu, ba thöù caàu, ba thöù höõu, ba thöù thaân ñen toái, ba thöù sôï, ba thöù thoï, ba thöù taùnh khoå, ba loaïi kieâu maïn. Ba thöù aùi: Ñoù laø aùi duïc, aùi saéc, aùi voâ saéc. Hoûi: AÙi duïc laø theá naøo? Ñaùp: Nghóa laø ñoái vôùi caùc duïc coù nhöõng caùi tham naøo thì ñeàu tham lam ham muoán taát caû, roài sinh ra naém giöõ, chöùa caát, giaáu gieám, giöõ gìn, ñam meâ, chaáp tröôùc, meán yeâu, dính chaët. Ñoù goïi laø aùi duïc. Laïi coøn bò raøng buoäc trong coõi Duïc cuøng caùc thöù: möôøi taùm giôùi, möôøi hai xöù vaø naêm uaån neáu coù nhöõng caùi tham naøo thì ñeàu tham lam ham muoán taát caû, roài naém giöõ, caát giaáu, giöõ gìn, ñam meâ chaáp tröôùc, yeâu meán, dính chaët... Ñoù goïi laø aùi duïc. Laïi coøn, döôùi keå töø ñòa nguïc Voâ giaùn, treân ñeán coõi trôøi Tha-hoùa- töï-taïi, goàm thaâu caû saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc..., coù nhöõng caùi tham naøo

ñeàu tham taát, roài naém giöõ, caát giaáu, giöõ gìn, ñam meâ, chaáp tröôùc, meán yeâu, dính chaët. Ñoù goïi laø aùi duïc. Hoûi: AÙi saéc laø sao? Ñaùp: Nghóa laø ñoái vôùi caùc saéc, coù nhöõng caùi tham naøo ñeàu tham lam, ham muoán taát caû, roài sinh ra naém giöõ, caát giaáu, giöõ gìn, ñam meâ, chaáp tröôùc, meán yeâu, dính chaët... Ñoù goïi laø aùi saéc. Laïi coøn bò raøng buoäc trong coõi Saéc cuøng vôùi möôøi boán giôùi, möôøi xöù vaø naêm uaån neáu coù nhöõng caùi tham naøo thì ñeàu tham taát caû, roài sinh ra naém giöõ, caát giaáu, giöõ gìn, ñam meâ, chaáp tröôùc, meán yeâu, dính chaët... Ñoù goïi laø aùi saéc. Laïi coøn, döôùi töø coõi trôøi Phaïm chuùng, treân leân ñeán coõi trôøi Saéc cöùu caùnh, goàm theâm caû saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc, coù nhöõng caùi tham naøo ñeàu tham taát, roài naém giöõ, caát giaáu, giöõ gìn, ñam meâ, chaáp tröôùc, meán yeâu, dính chaët. Ñoù goïi laø aùi saéc. Hoûi: AÙi voâ saéc laø sao? Ñaùp: Nghóa laø ñoái vôùi caùc thöù: Voâ saéc coù nhöõng caùi tham naøo ñeàu tham lam ham muoán taát caû, roài sinh ra naém giöõ, caát giaáu, giöõ gìn, ñam meâ, chaáp tröôùc, meán yeâu, dính chaët... Ñoù goïi laø aùi voâ saéc. Laïi coøn bò raøng buoäc trong coõi Voâ saéc cuøng vôùi hai xöù, boán uaån, trong ñoù coù nhöõng caùi tham naøo thì ñeàu tham taát, roài sinh ra naém giöõ, caát giaáu, giöõ gìn, ñam meâ, chaáp tröôùc, meán yeâu, dính chaët... Ñoù goïi laø aùi voâ saéc. Laïi nöõa, nhö coõi Duïc vaø coõi Voâ saéc thì nhaát ñònh caùc choã nôi thöù baäc treân döôùi cao thaáp coù sai khaùc nhau, khoâng theå laãn loän nhau ñöôïc. Coøn ôû coõi Voâ saéc thì khoâng gioáng nhau nhö theá, nhöng ñoái vôùi nhöõng caùi caàn phaûi nöông nhôø y chæ thì nhaát ñònh laø phaûi coù nöông nhôø y chæ neân sinh ra caùc söï hôn keùm maø noùi coù treân döôùi. Do ñoù maø döôùi töø coõi trôøi Khoâng voâ bieân xöù, treân leân ñeán coõi trôøi Phi töôûng phi phi töôûng, goàm thaâu caùc thöù thoï, töôûng, haønh, thöùc. Trong ñoù coù nhöõng caùi tham naøo thì ñeàu tham taát, roài sinh ra naém giöõ, caát giaáu, giöõ gìn, ñam meâ, chaáp tröôùc, meán yeâu, dính chaët... Ñoù goïi laø aùi voâ saéc. Nhö Theá Toân noùi keä: Nhöõng keû naøo coù aùi Nhieàu ñôøi luoân löu chuyeån Nhieàu phen khoå trong thai Laãn quaån nôi caùc coõi. Keû naøo ñoaïn heát aùi Doøng thaùc luõ ngöøng chaûy Vì khoâng aùi trôï löïc Chaúng xoay voøng kieáp sau. Laïi coù ba thöù ham thích (AÙi):

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 4 64

1. Laø ham thích duïc. 2. Laø ham thích söï coù. 3. Laø ham thích söï khoâng coù. Hoûi: Ham thích duïc laø sao? Ñaùp: Ñoái vôùi caùc duïc trong ñoù coù nhöõng thöù tham naøo ñeàu ham thích öa muoán taát caû roài sinh ra naém giöõ, caát giaáu, giöõ gìn, ñam meâ, chaáp tröôùc, meán yeâu, dính chaët... Ñoù goïi laø ham thích duïc. Hoûi: Ham thích söï coù laø sao? Ñaùp: Ñoái vôùi coõi Saéc vaø Voâ saéc coù nhöõng caùi tham naøo ñeàu ham thích öa muoán taát caû roài sinh ra naém giöõ, caát giaáu, giöõ gìn, ñam meâ, chaáp tröôùc, meán yeâu dính chaët... Ñoù goïi laø ham thích söï coù. Hoûi: Ham thích söï khoâng coù laø sao? Ñaùp: Töùc laø möøng vui vôùi söï khoâng coù. Ñoái vôùi khoâng coù, neáu coù nhöõng caùi tham naøo thì ñeàu ham thích öa muoán taát caû, roài sinh ra naém giöõ, caát giaáu, giöõ gìn, ñam meâ, chaáp tröôùc, meán yeâu, dính chaët... Ñoù goïi laø ham thích söï khoâng coù. Ñieàu naày nhö theá naøo? Thí duï nhö coù ngöôøi luoân luoân bò caùc söï sôï haõi lo laéng böùt ngaët,

gaây khoå saàu, vaø bò caùc noãi buoàn raàu ñau khoå böùt ngaët gaây khoå..., neân luoân luoân coù caûm giaùc khoå sôû. Do ñoù maø nghó: Laøm theá naøo thaân ta khi cheát roài thì tan maát, döùt heát khoâng coù gì nöõa theá laø döùt haún caùc beänh haù chaúng sung söôùng vui laém sao? Theá laø ngöôøi vui vôùi söï khoâng coù. Cho neân trong khoâng coù thì coù nhieàu ham thích öa muoán roài sinh ra naém giöõ, caát giaáu, giöõ gìn, ñam meâ, chaáp tröôùc, meán yeâu, dính chaët. Theá neân goïi laø ham thích söï khoâng coù. Nhö Theá Toân coù noùi keä: Keû naøo coøn chaáp aùi Taâm tham coù, khoâng coù Ma aùch ñoùng aùch vaøo Thaân luoân khoâng an laïc. Xoay voøng trong caùc coõi Sinh ra roài giaø, cheát Nhö ngheù con ham söõa Theo meï buù maõi thoâi. Ba thöù laäu: Ñoù laø duïc laäu, höõu laäu, vaø voâ minh laäu. Hoûi: Duïc laäu laø sao? Ñaùp: Tröø coõi Duïc bò coät chaët vaøo voâ minh, coøn caùc coõi Duïc khaùc thì bò raøng buoäc do tuøy mieân vaø tuøy phieàn naõo, neân goïi laø duïc laäu. Hoûi: Höõu laäu laø sao? Ñaùp: Tröø coõi Saéc vaø Voâ saéc bò coät chaët vaøo voâ minh, coøn caùc coõi

Saéc vaø Voâ saéc khaùc bò raøng buoäc do tuøy mieân vaø tuøy phieàn naõo, neân goïi laø höõu laäu. Hoûi: Voâ minh laäu laø sao? Ñaùp: Caû ba coõi ñeàu ngu meâ khoâng coù trí tueä, ñoù goïi laø voâ minh laäu. Ñöùc Theá Toân noùi keä: Neáu Bí-soâ ñaõ ñoaïn Laäu duïc, höõu, voâ minh Caùc laäu ñaõ döùt haún Nhaäp Nieát-baøn khoâng boùng. Ba thöù caàu mong: Ñoù laø caàu mong duïc, caàu mong höõu vaø caàu mong phaïm haïnh. Hoûi: Caàu mong duïc laø sao? Ñaùp: Truï ôû coõi Duïc thì ñoái vôùi caùc phaùp ôû coõi Duïc, phaùp naøo chöa ñöôïc thì mong cho ñöôïc. Caùc thöù caàu mong tuøy theo ñoù maø mong caàu, mong caàu ñeàu nhau (bình ñaúng), sôï maø caàu, vui maø caàu mong, suy nghó maø mong caàu, sieâng maø mong caàu v.v... Ñoù goïi laø mong caàu duïc. Hoûi: Caàu mong höõu laø sao? Ñaùp: Truï ôû coõi Saéc vaø Voâ saéc thì ñoái vôùi caùc phaùp ôû coõi Saéc vaø Voâ saéc, phaùp naøo chöa ñöôïc thì mong caàu cho ñöôïc. Caùc thöù caàu mong ñoù... cho ñeán sieâng naêng mong caàu. Ñoù goïi laø mong caàu söï coù (Höõu). Hoûi: Caàu mong phaïm haïnh laø sao? Ñaùp: Nghóa laø hai thöù giaùo hoäi thì noùi laø phaïm haïnh, taùm chaùnh ñaïo cuõng goïi laø phaïm haïnh. Vôùi nghóa trong ñaây thí yù noùi veà taùm chaùnh ñaïo phaïm haïnh. Ñoái vôùi taùm chaùnh ñaïo coù nhöõng caùi naøo chöa ñöôïc thì mong cho ñöôïc, caùc thöù caàu mong..., cho ñeán sieâng naêng maø caàu, thì ñoù goïi laø mong caàu phaïm haïnh. Laïi coøn duïc caàu thì khoâng phaûi laø mong caàu sau khi cheát roài seõ ñöôïc sinh leân caùc coõi, maø laø ñoái vôùi cuoäc soáng hieän taïi thì ham thích caùc thöù saéc, thanh, höông, vò, xuùc, y phuïc, aên uoáng, giöôøng naèm (ngoïa cuï), thuoác men, tieàn baïc, vaät duïng haèng ngaøy..., thöù naøo chöa ñöôïc thì mong cho ñöôïc. Caùc thöù caàu mong..., cho ñeán sieâng caàu, ñoù goïi laø duïc caàu. Coøn höõu caàu (mong caàu caùc höõu), töùc laø coù naêm thöù uaån chaáp. Töùc laø saéc uaån chaáp, thoï uaån chaáp, töôûng uaån chaáp, haønh uaån chaáp, thöùc uaån chaáp. Ví duï coù loaïi ngöôøi nghó: Laøm theá naøo maø ôû ñôøi vò lai ta seõ coù ñöôïc caùc loaïi saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc nhö theá. Ngöôøi aáy sau khi cheát roài seõ sinh leân caùc coõi ñoù, vaø vôùi naêm uaån saéc, thoï v.v... ñoù maø coù caùc

mong caàu..., cho ñeán sieâng naêng caàu mong... Ñoù goïi laø höõu caàu. Coøn mong caàu phaïm haïnh laø sao? Töùc laø töø phaùp theá ñeä nhaát khi

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 4 66

höôùng ñeán khoå phaùp trí nhaãn thì coù caàu mong phaïm haïnh cuõng chaúng phaûi coù phaïm haïnh. Vì sao nhö theá? Laø vì phaïm haïnh chính laø taùm chi Thaùnh ñaïo (taùm chaùnh ñaïo). Khi ñoù ñoái vôùi phaïm haïnh thì chöa ñöôïc hoaëc chöa gaàn ñöôïc, chöa coù, chöa hieän coù. Khi töø khoå phaùp trí nhaãn höôùng ñeán khoå phaùp trí thì coù mong caàu phaïm haïnh lieàn coù phaïm haïnh. Vì sao? Vì phaïm haïnh laø taùm chaùnh ñaïo. Baáy giôø, ñoái vôùi phaïm haïnh thì ñaõ ñöôïc, ñaõ gaàn ñöôïc, ñaõ coù, ñaõ hieän coù. Nhö theá, neáu töø khoå phaùp trí höôùng ñeán khoå loaïi trí nhaãn, roài töø khoå loaïi trí nhaãn höôùng ñeán khoå loaïi trí, vaø töø khoå loaïi trí höôùng ñeán taäp phaùp trí nhaãn, roài töø taäp phaùp trí nhaãn höôùng ñeán taäp phaùp trí, roài töø taäp phaùp trí höôùng ñeán taäp loaïi trí nhaãn, roài töø taäp loaïi trí nhaãn höôùng ñeán taäp loaïi trí, vaø töø taäp loaïi trí höôùng ñeán dieät phaùp trí nhaãn, roài töø dieät phaùp trí nhaãn trí höôùng ñeán dieät phaùp trí, roài töø dieät phaùp trí höôùng ñeán dieät loaïi trí nhaãn, roài töø dieät loaïi trí nhaãn höôùng ñeán dieät loaïi trí, vaø töø dieät loaïi trí höôùng ñeán ñaïo phaùp trí nhaãn, roài töø ñaïo phaùp trí nhaãn, höôùng ñeán ñaïo phaùp trí, vaø töø ñaïo phaùp trí höôùng ñeán ñaïo loaïi trí nhaãn, roài töø ñaïo loaïi trí nhaãn höôùng ñeán ñaïo loaïi trí, vaø töø ñaïo loaïi trí höôùng ñeán ñaïo loaïi trí. Hoaëc khi höôùng ñeán caùc trí voâ laäu khaùc thì coù mong caàu phaïm haïnh lieàn coù phaïm haïnh. Vì sao? Vì taùm chi Thaùnh ñaïo noùi laø phaïm haïnh. Neân luùc ñoù ñoái vôùi phaïm haïnh thì ñaõ ñöôïc, ñaõ gaàn ñöôïc, ñaõ coù, ñaõ hieän coù. Laïi coøn, neáu laø ñaïo ôû theá gian, khi ñaõ chöùng ñöôïc quaû Nhaát lai hay quaû Baát hoaøn thì coù mong caàu phaïm haïnh thì chaúng coù phaïm haïnh. Vì sao? Vì phaïm haïnh laø taùm chi Thaùnh ñaïo. Baáy giôø ñoái vôùi phaïm haïnh vaãn chöa ñöôïc, chöa gaàn ñöôïc, chöa coù, chöa hieän coù. Neáu ñoái vôùi ñaïo voâ laäu maø chöùng ñöôïc quaû Döï löu, hoaëc khi chöùng ñöôïc caùc quaû vò Nhaát lai, Baát hoaøn vaø A-la-haùn thì coù mong caàu phaïm haïnh lieàn ñöôïc phaïm haïnh. Vì sao? Vì phaïm haïnh laø taùm chi Thaùnh ñaïo. Baáy giôø, ñoái vôùi phaïm haïnh laø ñaõ ñöôïc, ñaõ gaàn ñöôïc, ñaõ coù, ñaõ hieän coù. Nhö Theá Toân noùi keä: Ñuû nieäm ñònh chaùnh tri Chaân ñeä töû chö Phaät Chaùnh bieát caàu ñaïo Thaùnh Troïn chaúng caàu vieäc khaùc. Neáu mong caàu ñaõ döùt Thaùnh ñaïo cuõng tuyeät ñöôøng Bí-soâ mong caàu döùt Nhaäp Nieát-baøn khoâng boùng. Ba thöù höõu: Ñoù laø duïc höõu, saéc höõu, voâ saéc höõu.

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 4 67

Hoûi: Duïc höõu laø gì? Ñaùp: Neáu nghieäp thuoäc coõi Duïc maø chaáp laøm ñieàu kieän, thì seõ coù ñöôïc caùi nghieäp cuûa dò thuïc ñoù, goïi laø Duïc höõu. Hoûi: Saéc höõu laø gì? Ñaùp: Neáu nghieäp thuoäc coõi Saéc maø chaáp laøm ñieàu kieän, thì seõ coù ñöôïc caùi nghieäp cuûa dò thuïc ñoù, goïi laø saéc höõu. Hoûi: Voâ saéc höõu laø gì? Ñaùp: Neáu nghieäp thuoäc coõi Voâ saéc maø chaáp laøm ñieàu kieän, thì seõ coù ñöôïc caùi nghieäp cuûa dò thuïc aáy, ñoù goïi laø voâ saéc höõu. Ba thöù thaân haéc

aùm: Ñoù laø thaân haéc aùm quaù khöù, thaân haéc aùm vò lai vaø thaân haéc aùm hieän taïi. Hoûi: Thaân haéc aùm quaù khöù. Quaù khöù laø gì, haéc aùm laø gì, thaân laø gì, maø goïi laø thaân haéc aùm quaù khöù? Ñaùp: Quaù khöù, nghóa laø caùc haønh ñaõ khôûi, cuøng khôûi leân, ñaõ sinh, ñeàu cuøng sinh ra, ñaõ chuyeån, ñaõ hieän chuyeån, ñaõ tuï taäp, ñaõ xuaát hieän, ñaõ töø taï ra ñi, qua ñi, dieät maát, chia lìa, bieán ñoåi thuoäc taùnh quaù khöù, loaïi quaù khöù, thuoäc ñôøi quaù khöù, neân goïi laø quaù khöù. Haéc aùm laø gì? Nghóa laø ñoái vôùi caùc haïnh quaù khöù maø phaùt khôûi caùc thöù mong caàu caùc thöù tueä hieåu bieát laï luøng khaùc nhau. Noùi roäng cho ñeán thöù teân ñoäc cuûa nghi ngôø do döï. Ñoù goïi laø haéc aùm. Coøn thaân laø gì? Coù ngöôøi noùi nghi töông öng vôùi voâ minh thì goïi laø thaân. ÔÛ nghóa trong ñaây thì nghi goïi laø thaân. Taïi sao? Vì haéc (ñen) laø ngu si voâ trí, do haéc neân coù aùm neân goïi laø haéc aùm. Ñaây laø nghi, töùc laø boû caùi ñen toái naày maø goïi laø thaân. Cho neân noùi thaân haéc aùm quaù khöù. Hoûi: Thaân haéc aùm vò lai. Vò lai laø gì, haéc aùm laø gì, thaân laø gì maø goïi laø thaân haéc aùm vò lai? Ñaùp: Vò lai: Nghóa laø caùc haønh chöa khôûi, cuøng chöa khôûi leân, chöa sinh cuøng chöa sinh ra, chöa chuyeån, hieän chöa chuyeån, chöa tuï taäp, chöa xuaát hieän, thuoäc taùnh vò lai, loaïi vò lai, thuoäc ñôøi vò lai. Theá neân goïi laø vò lai. Haéc aùm (ñen toái) laø gì? Nghóa laø ñoái vôùi caùc haønh vò lai maø phaùt khôûi caùc thöù mong caàu caùc thöù tueä hieåu bieát laï luøng khaùc nhau. Roäng noùi cho ñeán thöù teân ñoäc cuûa nghi ngôø do döï. Ñoù goïi laø haéc aùm. Coøn thaân, töùc laø thuyeát noùi khi töông öng vôùi voâ minh goïi laø thaân. Theo nghóa ñoù thì nghi laø thaân. Vì sao? Laø vì ñen laø ngu si voâ trí, do ñen neân coù toái. Ñaây töùc laø nghi, do ñen toái ñoù maø goïi laø thaân. Cho neân noùi laø thaân haéc aùm vò lai. Hoûi: Thaân haéc aùm hieän taïi. Hieän taïi laø gì, haéc aùm laø gì, thaân laø gì

maø noùi laø thaân haéc aùm hieän taïi? Ñaùp: Hieän taïi, nghóa laø caùc haønh ñang khôûi, cuøng khôûi leân, ñaõ sinh, cuøng sinh ñang chuyeån ñoåi, hieän ñang chuyeån, ñang truï ôû tuï taäp vaø xuaát hieän, ñang töø taï ra ñi, ñang dieät maát, ñang chia lìa bieán ñoåi hoøa hôïp ôû hieän tieàn, thuoäc taùnh hieän taïi, loaïi hieän taïi, thuoäc ñôøi hieän taïi. Ñoù goïi laø hieän taïi. Haéc aùm laø gì? Nghóa laø ñoái vôùi caùc haønh hieän taïi maø khôûi leân caùc thöù mong caàu caùc thöù tueä hieåu bieát khaùc laï. Noùi roäng cho ñeán thöù teân ñoäc cuûa nghi ngôø do döï ñoù laø haéc aùm. Coøn thaân, töùc laø coù thuyeát noùi nghi töông öng vôùi voâ minh goïi laø thaân theo nghóa ñoù thì nghi laø thaân. Vì sao? Ñen töùc laø ngu si voâ trí, do ñen neân coù toái. Neân noùi laø ñen toái (haéc aùm). Ñaây töùc laø nghi, töùc laø do ñen toái naày maø goïi laø thaân. Cho neân noùi thaân haéc aùm hieän taïi. Ba thöù sôï haõi: Ñoù laø sôï beänh, sôï giaø, sôï cheát. Hoûi: Sôï beänh laø gì? Ñaùp: Beänh laø: Thí duï nhö ñau ñaàu v.v... Nhö trong phaùp uaån maø noùi goïi laø beänh. Sôï laø sao? Nhö coù moät soá ngöôøi thaáy ngöôøi khaùc beänh thì heát söùc run sôï, töï nghó: Thaân ta cuõng laø phaän ñoù, cuõng coù tính chaát ñoù, cuõng hieän töôïng ñoù. Vaø chöa theå vöôït qua hieän töôïng ñoù neân hoï heát söùc sôï seät haõi huøng, sôï ñeán sôûn gai oác, döïng toùc gaùy! Ñoù goïi laø sôï. Do beänh maø sôï haõi neân goïi laø sôï

beänh. Hoûi: Sôï giaø laø sao? Ñaùp: Giaø laø toùc baïc, ruïng v.v..., neân theo phaùp uaån maø baøn, ñoù laø giaø. Sôï laø sao? Nhö coù ngöôøi thaáy ngöôøi khaùc giaø khuï thì hoaûng sôï... Noùi roäng ra nhö sôï döïng toùc gaùy. Ñoù laø sôï. Do vì giaø maø sôï haõi, neân goïi laø sôï giaø. Hoûi: Sôï cheát laø theá naøo? Ñaùp: Cheát laø sao? Laø moïi ngöôøi moïi vaät ñang soáng hoaït ñoäng, tuï hoïp, dôøi ñoåi..., laïi boãng döng trôû neân baát ñoäng cheát maát hö hoaïi neân baøn veà cheát choùc theo phaùp uaån maø baøn ñoù goïi laø cheát. Sôï laø sao? Nhö coù soá ngöôøi thaáy ngöôøi khaùc cheát ñi thì hoaûng vía, noùi roäng ra nhö sôï ñeán döïng toùc gaùy. Ñoù goïi laø sôï. Do cheát choùc maø sôï haõi, neân goïi laø sôï cheát. Nhö Theá Toân noùi keä: Caùc dò sinh tuy sôï Nhöõng thöù beänh, giaø, cheát Maø chaúng theå nhö thaät Chaùn sôï veà thaân naày Ta vì chaùn thaân naày

Hieåu saâu hieän töôïng ñoù Neân chaúng ham ôû laâu Mau nhaäp voâ dö y Ta xeùt thaáy moïi thöù Tuoåi treû khoâng beänh, cheát Beänh, giaø, cheát huûy hoaïi Chæ xuaát ly an oån Ta ñaõ luoân sieâng naêng Thaáu suoát ñöôøng roát raùo Neân chaúng ham theo duïc Buoâng xaû, tu phaïm haïnh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.